

ישיבת המתמידים "מאור שרגא" בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א רמת ויז'ניץ חיפה

חשון תשפ"ב

פרשת "חיי שרה"

בס"ד

"ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היא" (כ"ג ט"ו). רש"י: בין שני אוהבים כמונו. ולכאורה ממתני היו אברהם ועפרון אוהבים? אלא שנינו אוהבים משהו, אני אוהב כסף לכן אין ארבע מאות שקל כסף שווה אצלי כלום כי "אוהב כסף לא ישבע כסף" (קהלת ה' ט'). ואתה אוהב מצוות הרי לא ישווה בעיניך כל הון בעד קיום מצוה, וא"כ "ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך מה היא". (אמרי חיים)

*

"וישקול אברהם לעפרן את הכסף...ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר" (כ"ג ט"ז). שאלו לרבי לייב משפאלי: מדוע שונא מר את העשירים הלהוטים אחרי הכסף, ואין הוא שונא את העניים הלהוטים אף הם אחרי הכסף? השיב: העני מבקש כסף כדי לחיות, הרי למעשה מבקש הוא חיים, העשיר מבקש לחיות בשביל כספו, הרי שלמעשה מבקש הוא כסף. (חסידים מספרים)

*

"ואברהם זקן בא בימים" (כ"ד א'). "זקן בא בימים" ס"ת 'אמן', ללמדנו כי בזכות עניית אמן מאריכים ימיו של אדם, כמו שאחז"ל (ברכות דף מ"ז): כל המאריך באמן מאריכין לו ימיו ושנותיו. (תוספות השלם)

*

"וד' ברך את אברהם בכל" (כ"ד א'). ברכו שיזכה לקיים "בכל לבבך בכל נפשך ובכל מאדך", ויהיו כל מעשיו לשם שמים. (מהרצ"ה מזידיטשוב)

*

"ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת צאת השאבת" (כ"ד י"א). מכאן רמז לברכת הגומל והלכותיה. "ויברך הגמלים" ארבעה הם החייבים בברכת 'הגומל': א. "מחוץ לעיר" - ההולך במדבר מחוץ לעיר, ב. "אל באר המים" - העובר בספינה על גב המים, ג. "לעת ערב" - חולה שעמד בשערי מוות, בערב ימיו והתרפא, ד. "לעת צאת" - היוצא מבית האסורים. "השאבת" רמז לזמן הראוי לאמירת ברכה זו - ר"ת הטוב שיברך אחר ברכות תורה. (כסא רחמים)

*

"ואבא היום אל העין" (כ"ד מ"ב). רש"י: 'היום יצאתי והיום באתי'..., כשהיה הש"ך (רבי שבתי כהן) בגיל ארבע, שאל את המלמד בפסוק זה: מנין לו לרש"י שבאותו יום גם יצא? הרי לא יאמינו לו שביום אחד עשה דרך של שבועות רבים? לאחר שהמלמד התמהמה מלענות, ענה הילד: על הפסוק "ויתן לו את כל אשר לו" (כ"ד ל"ו), מפרש רש"י: שטר מתנה הראה להם, משמע שאברהם אבינו כתב לו שטר מתנה להראות להורי הנערה, והרי שטר מתנה בהכרח שיהיה בו תאריך. (מורי דעה)

*

"ואבא היום אל העין" (כ"ד מ"ב). מדרך העולם כשהצדיק שולח בשליחות לא שואלים שאלות אולי כך ואולי כך, כי "עין ד' אל יראיו" (תהלים ל"ג), ויצליח בזכות הצדיק, וכאן הצדיק שולח עבדו בשליחותו וזה עומד ושואל "אולי לא תאבה האשה ללכת אחריי"..., נראה מזה כאילו פקפק בזה שעין ד' והשגחתו הפרטית למלאות רצון הצדיק. אך כאשר ראה את הניסים 'היום יצאתי והיום באתי' קפיצת ארץ וכו', אז אמר "ואבא היום אל העין" היום באתי אל "עין ד' אל יראיו" ואני כבר לא מפקפק בזה כלל. (קרית ארבע)

*

"ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב" (כ"ד ס"ג). על מה היתה עיקר תפילתו של יצחק? "לפנות ערב" שיזכה לפנות ולגרש מלבו את הרצון לכל מה שהוא ערב ומתוק לחיכו. (יסוד העבודה)

"ואברהם זקן בא בימים" - חשיבות הזמן

ידוע הפירוש: "ואברהם זקן בא בימים" שאברהם אבינו בא עם כל ימיו, ואף יום מחייו לא הלך לאיבוד, כי בכל יום עשה ופעל במצוות ומעש"ט עד שכולם באו בחשבון, ועי"ז הוא נקרא זקן, (דמ"א - שפ"א).

כך כל אדם צריך לראות שבכל יום מימי חייו יעשה בו רק טוב ולא רע, ואז יש מציאות חיות להיום הזה כמש"כ (משלי י' כ"ז): "יראת ד' תוסיף חיים", היינו מי שמתנהג ביראת ד', כל יום ויום יש בו חיות מחמת מעשה הטוב שעשה בהם, אבל "ושנות רשעים תקצורנה", אפילו שנים רבות שהרשע חי נחשב כמת, מאחר שלא פעל ועשה בהם טוב, (של"ה).

אחז"ל (ברכות דף ה'): 'אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו... יזכיר לו יום המיתה'. לכאורה מה זה יום המיתה? הלא יום המיתה אינו עיקר הזיכרון, עיקר זכרונו הוא הימים שלאחר מיתתו, לפני מי הוא עתיד לתת דין וחשבון, ויקבל שכר ועונש, וכו', היה צריך לומר 'יזכור לו המיתה' ?

אלא חז"ל כיוונו שיזכיר ליצרו כי יום זה אשר איננו עובד בו לבוראו, ובפרט אם יעשה דבר שלא כרצון השי"ת, היום ההוא יום המיתה נקרא בחשבון ימיו, וכן האדם ברגע שעובד הוא להשי"ת נקרא חי, כי על התורה והמצוות נאמר (דברים ל' כ'): "כי הוא חייד", וכן נאמר (משלי ג' י"ח): "עץ חיים היא למחזיקים בה", וברגע שאיננו עובד להשי"ת בתורה ובמצוות נקרא 'מת' כמש"כ (דברים ל' ט"ו): "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע", ורשעים בחייהם קרואים מתים, (באר מים חיים).

ידוע הסיפור מהרבי ר' מאיר מפרימשלאן בשם אביו, שהיתה לו פעם 'עליית נשמה', וראה שהביאו לעולם האמת איש צעיר לימים ואחריו איש זקן. והנה לצעיר קראו זקן ולזקן קראו צעיר, שאל: הלא פה זה עולם האמת ומדוע תתלוצצו? ענו לו: הצעיר אמנם לא חי הרבה שנים עלי אדמות, אך כל שנותיו היו קודש לעבודת ד', אך הזקן אם כי חי שמונים שנה בעולם, אך רובם עברו עליו בבטלה, וכאן אין מחשיבים אלא את הימים שעושים בהם מצוות ומעש"ט.

דרשו רומזי רמזים 'איש' ר"ת אדם ימים שעות, כל חשיבותו של האדם הוא כיצד מנצל את שעותיו וימיו לעבודת השי"ת, וכמו שפ"י "ואבוא היום אל העין" שצריכים להיות מבעלי חשבון הנפש להביא את היום לפני העין, לראות כיצד עבר עליו היום, (אמרי חיים).

לכן צריכים אנו לנצל כל שעה וכל יום רק לתורה ועבודת השי"ת, כמו שאנו מתפללים ומבקשים "כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה", ועי"ז נזכה להיות זקני תלמידי חכמים באים בימים.

(באר יחיאל)

* * *

"ויהיו חיי שרה מאה שנה... ושבע שנים" (כ"ג א'). רש"י: בת ק' כבת כ'.

דורשי רשומות היו קוראים ולומדים מהפסוק הנזכר לימוד השכל להליכות החיים בעניינים שבין אדם למקום. "בת ק' כבת כ'": בת - פרק - ק' - שבתהלים, כבת - פרק - כ' - שבתהלים. שני מזמורים אלו שבתהלים, מזמור כ' ומזמור ק', ידועים הם בפי כל. נאמרים הם כמעט מידי יום על ידי כל מתפלל בתפילת הבוקר: מזמור כ' - "למנצח מזמור לדוד יענך ד' ביום צרה"... ומזמור ק' - "מזמור לתודה הריעו לד' כל הארץ"...

וכך היו אומרים: ראוי לו לאדם להיות מברך על הטובה, כשם שהינו מבקש בעת צרה. ואם בעת צרה, יודע כל יהודי לשפוך שיח בפני מרום, כשהוא אומר את פרק כ' שבתהלים, "יענך ד' ביום צרה", כך בעת שהתקבלה תפילתו ונענתה בקשתו, או בכל עת טובה ושמחה, שבח והודיה - עליו לזכור להלל ולברך, באמירת פרק ק' שבתהלים "מזמור לתודה".

הרה"ח רבי קלמן שטקל ז"ל – מזקני וחסובי חסידי ויז'ניץ

בצער רב התקבלה הידיעה על פטירתו של הרה"ח ר' קלונימוס קלמן שטקל ז"ל אשר נתבקש לישיבה של מעלה בש"ק פרי לך לך, ואשר היה זקן המשוררים בחצרות הקודש לבית ויז'ניץ, ש"ץ ובעל תפילה, וזכה להעביר את מורשתו לדורות הבאים.

היה דמות של חסיד ירא שמים, שקדן בתורה ועובד ד' ברגש, באמת ובתמים, ש"ץ שרומם יהודים בתפילותיו המרגשות במשך שנים רבות, קשור בלב ונפש ומקורב לצדיקי בית ויז'ניץ לדורותיהם, אשר חיבבו את תפילתו ושירתו החסידית, מעתיק השמועה לדור הצעיר ששתה בצמא את דבריו.

הרה"ח רבי קלמן שטקל ז"ל

נולד בשנת תר"צ ברומניה לאביו הרה"ח ר' בנימין ז"ל שהיה שו"ב מוהל וש"ץ בעיירה גורא – הומורא, ולאמו מרת רחל ע"ה.

גדל והתחנך בבית הוריו החסידים, ולמד אצל מלמדי העיירה ביניהם הגה"צ רבי נפתלי יעקב כהן זצ"ל (שהתגורר לימים בחיפה).

זכה להסתופף בצל האדמו"רים בעל ה'שארית מנחם' זי"ע, בעל ה'אמרי חיים' זי"ע, בעל ה'דמשק אליעזר' זי"ע, ובעל ה'מקור ברוך' זי"ע.

בספרו 'אהבת קדומים' (שיצא לאור ע"י נכדו ר' בנימין משה הי"ו בשנת תשע"ט) מובאים פרקי זיכרונותיו בארוכה, ומגולל בהרחבה פרקי עוז וגבורה שלובים באמונה טהורה, קורות העיתים ההם שעברו עליו בגירושו מהעיירה עם שאר יהודי רומניה למחוז טרנסניסטריה.

במחיצת רבו ה'דמשק אליעזר' זצ"ל (בעיגול)

לאחר שהוריו נפטרו עקה"ש, נלקח כיתום לבית היתומים במוגילב, שם קיבל חיזוק גדול מביקורו של כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'מקור ברוך' זי"ע, שהגיע לבקר בשנת תש"ד.

הצליח להגיע לבוקרשט ושם זכה להסתופף בצל האחים בעל ה'אמרי חיים' זי"ע, וה'מקור ברוך' זי"ע

שהו באותה תקופה שם, הפיחו בניצולים רוח חיים, והרעיפו עליו אותות חיבה והערכה.

בשנת תש"ו זכה ועלה ארצה, ושבת אצל בעל ה'דמשק אליעזר' זי"ע בתל אביב, לאחר ששמע את שירתו של הרבי בשוה"ט בליל שב"ק, שירה שהזכירה לו את כל העבר הק' שחרב, פרץ בבכי והחליט 'להישאר בחצר הקודש ויז'ניץ ולהסתופף בצל צדיקיה וקדושיה עד ביאת הגואל, כי השמות וההסתופפות במחיצתם של שרפי מעלה וקדושי עליון אלו, הם מושגים שאינם שייכים לעוה"ז כלל, הם גן עדן עלי אדמות'.

משתתף בבר מצוה של הרה"צ הגרי"א הגר שליט"א

משמאל ליד ראש הישיבה זצ"ל

בשנת תש"ט עבר להתגורר בחיפה, התקרב מאד אל כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'מקור ברוך' זי"ע, וזכה להיות מאנשי סודו ומנאמני ביתו, שימש כבעל תפילה ומשורר קבוע בחצר הקודש. כפי שסיפר לימים: ...מיד עם הגיעי לחיפה, התקבלתי במאור פנים מיוחד אצל מרן ה'מקור ברוך' שפרש כנפיו עלי מהרגע הראשון לבואי

בצל קורתו, מתוך גילויי חביבות יוצאי דופן והרעפת אותות קרבה מופלגים ביותר... תיכף עם הגיעי להסתופף בצלו הטהור היה מכבדני לזמר לפני התיבה בליל שב"ק זמר 'לכה דודי' בבית המדרש...

מספר זיכרונות לפני אני"ש ברמת ויז'ניץ חיפה

בשנת תשי"ג הקים את ביתו עם זוגתו מרת ביילא ע"ה, נהיה מגבאי ביהמ"ד וניהל קופת הגמ"ח של הקהילה, שימש כמשורר לימן רבינו ה'מקור ברוך' זי"ע בעמדו לפני התיבה בימים הק'. כן כיבדו בשמחת תורה לשורר (בין ההקפות) קטעי נוסח מתפילות הימים הנוראים, ואף ניצח על שירת הזמירות בהדלקת נרות חנוכה של הרבי זי"ע.

בשנת תשכ"ב עבר להתגורר בבני ברק והסתופף בקביעות בתפילות ובשולחנות של מרן ה'אמרי חיים' זי"ע, אשר היה מכבדו לזמר ניגונים בכל שבת. בד בבד שמר על קשר אישי וקרוב עם רבינו כ"ק מרן בעל ה'חכמת אליעזר' זי"ע, שקירב וחיבב אותו מאד בכל עת בואו להסתופף בצל קדשו. היה נוהג לשגר מכתבים מלאי ערגה לימי ההוד וההדר שהיו מנת חלקו בצל מרן ה'מקור ברוך' זי"ע, ואף סייע במגביות השנתיות שנערכו בחו"ל לטובת המוסדות בארה"ק.

עם כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'חכמת אליעזר' זי"ע
בשמחה משפחתית

בשנת תשכ"ח עבר להתגורר בארה"ב, במשך שנים רבות היה ש"ץ בבתי כנסיות שונים ברחבי ניו - יורק בימי הרחמים והסליחות, כשקולו משתפך ברגש ומעורר המונים לתשובה וקרבת אלקים. זכה להוציא לאור את התקליט הראשון של 'ניגוני ויז'ניץ', בו שורר ניגוני ויז'ניץ חדשים וגם ישנים, ונתקבל בחיבה בקרב ישראל.

היה יושב אהל שעות ארוכות בביהמ"ד, וקובע עיתים לתורה, גם בתקופות בהן היה יוצא לפרנסת ביתו. במיוחד בלטה אצלו אהבת ושקידת התורה בשנים האחרונות, כשסדר יומו היה עמוס וגדוש בשיעורי תורה ובלימוד עם חברותות לאורך שעות היממה.

עם האדמו"ר מויז'ניץ שליט"א
בשמחה משפחתית

היה נעים הליכות, העניק יחס אישי ומלבב, כשחיוך נסוך בקביעות על פניו המאירות אשר הביא לאווירה נינוחה בארבע אמותיו.

זכה והותיר אחריו זרע ברך ד' חסידים ואנשי מעשה בניו: ר' יוסף, ר' בנימין, ר' יצחק, ור' שמואל נחום, וחתניו: ר' ברוך יוסף בראון, ר' נפתלי פרוכטר, נכדים ונינים ההולכים בדרכיו וממשיכים את מורשתו המפוארת. יהי זכרו ברוך.

(המבשר תשפ"ב)